

Friskere geiter

Sanering av sjukdommane:

- CAE
- Byllesjuka
- Paratuberkulose

Hovedpunkt

- Få positive prøver
- Økonomisk trygt
- Gjev stor trivsel
- Må framleis
 - Vera nøyaktige
 - Vera på vakt
 - Snakke om det til andre

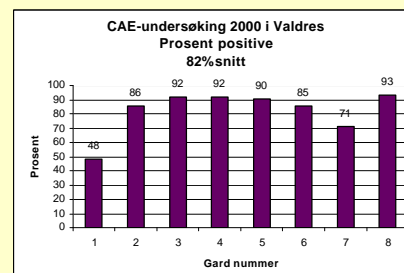
Saneringsprosjekt
FRISKERE GETTER

Bakgrunn og utvikling

- Prosjekta "Friskere geiter i Valdres og på Sunnmøre", 2000-2001
- HTG ville fylgja opp
- Prosjektsøknad
- Løyving over statsbudsjettet mai 2001
- Brev frå TINE til alle geitemjolkprodusentar
- Screening tek til hausten 2001
- Snapping frå jul 2001

Saneringsprosjekt
FRISKERE GETTER

Tidlegare CAE-undersøking

Saneringsprosjekt
FRISKERE GETTER

Deltaking pr fylke

Fylke	Deltakarar
Troms	11
Nordland	1
Møre og Romsdal	1
Sogn og Fjordane	2
Telemark	2
Oppland	1
Akershus	1
Hedmark	4

Saneringsprosjekt
FRISKERE GETTER

Geiter pr bruk

- Største buskap: 330 geiter
- Minste buskap: 72 geiter
- Tilsaman: 2500 geiter
- Skal slaktast: 1820 geiter
- Slakta til no: 800 geiter frå 5 buskapar

Saneringsprosjekt
FRISKERE GETTER

Geitestatistikk 2002

	Buskapar	Antall dyr
MJØLKEGEITER	616	46102
AMMEGEITER FOR SPESIALISERT KJØTTPR.	579	4059
BUKKER OG UNGDYR, MEDREGNET KJE	1302	23131

Smitteovervågningsprosjektet
FRISKERE GETTER

Vilkår for deltaking

- Motivasjon hos brukar og lokal veterinær
- Mjølkeprodusent
- Medlem i geitkontrollen
- Geitene må ikkje stå i same fjøs som sau
- Ikkje hald av storfe om paratuberkulose er aktuelt
- Alle som er på fellesbeite eller i same bukkering må vera med

Smitteovervågningsprosjektet
FRISKERE GETTER

Tre nødvendige element der buskapan har mange smitta dyr

1. Snapping
 - Ta kjea vekk straks dei er fødde
2. Smittefritt oppdrett
 - Halde kjea heilt borte frå vaksne, sjuke geiter
 - Gje dei smittefri mat
3. Sanering
 - Fjerne smittestoffet til sjukdomane

Smitteovervågningsprosjektet
FRISKERE GETTER

Etter snapping

Råmjølk

Rein kasse

Smitteovervågningsprosjektet
FRISKERE GETTER

Byllesjuka – resultat av serologi

- 12 buskapar
- 99 prøver
- 11 seronegative buskapar
- 1 seropositiv buskap
- Ingen kliniske symptom i seronegative buskapar

Smitteovervågningsprosjektet
FRISKERE GETTER

Paratuberkulose

- 20 buskapar testa
- 216 avføringsprøver
- Alle negative
- Dispensasjon for vaksinerings

Smitteovervågningsprosjektet
FRISKERE GETTER

Resultat av CAE-testing

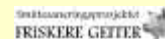
Buskpar som snapper og har smittefritt oppdrett

	Positive	Negative	% positive
Screening	168	242	40,97
Snapp 1	3	662	0,45
Snapp 2	7	529	1,3
Snapp 3	0	218	0
Ekstra prøve	7	4	

Buskpar med forenkla metode

	Positive	Negative	% positive
Screening	39	383	9,24
Kontroll 1	0	314	0
Kontroll 2	0	407	0

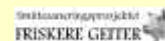
Buskpar som har vore seronegative fleire år

	Positive	Negative	% positive
Oppstart neg. besetning	0	320	0
Kontroll 1	1	308	0,32
Ekstraprøve	2	4	

Prøveresultat for alle i prosjektet

Navn	Arsak	positive	negative	pros.positive
Screening i prosjekt	1	207	625	24,87
Screening sau	5	0	41	0
Kontroll 1 halvår	11	0	314	0
Kontroll 2 halvår	12	0	407	0
Snapp 1	21	3	856	0,34
Snapp 2	22	7	552	1,25
Snapp 3	23	0	219	0
Oppstart neg besetning	30	0	320	0
Årlig kontroll 1	31	1	308	0,32
Ekstra pr i prosj	81	9	8	52,94

CAE-testing i andre buskpar

- Over 50 buskpar testa ein eller fleire gonger
- Nær 6000 prøver er analysert i 2001 og 2002
- 21 bukkingar vart undersøkt i fjor

Seropositive	Seronegative	% positive
197	135	59,33

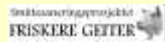

Økonomi på garden

Konklusjonar

- Trivsel
 - Fagleg oppdatering , meir meningsfylt
- Sjukdomsfrekvens
 - Friskare dyr
- Mølkeyting
 - Gode resultat av snappa kje hittil
- Påsett
 - Sikrere utval av avlsdyr
- Økonomi
 - Økonomisk sikkert å sanere

Vidare arbeid

- Hindre resmitte
- Et betre avlsopplegg
- Meir kunnskap om kva rutinene ved snapping betyr for resultatet
- Kliniske observasjonar etter sanering
- Sikrere testmetoder
- Betre forståing av mekanismene bak smitte
- Få fleire til å sanere

